

Streszczenie

Artykuł ma postać felietonu prawniczego. Jako cel stawia sobie zrozumiałe zaprezentowanie uprawnień ABW i MI5 jako kontratypu, czyli okoliczności wyłączających odpowiedzialność karną za działania noszące formalne znamiona przestępstwa. Większość metod pracy operacyjnej, których istotę można ująć jako podstępne doprowadzanie do wszczęcia postępowania karnego, oraz metod pracy śledczej, takich jak zatrzymanie, stosowanie środków przymusu bezpośredniego itd., to działania wypełniające formalne znamiona przestępstwa. Rodzi się wobec tego pytanie, jakie przepisy bądź konstrukcje prawne przywracają legalność takich działań funkcjonariuszy. Analiza tego typu konstrukcji zawartych w ustawie o ABW oraz AW stanowi pierwszą część artykułu.

W części drugiej artykuł przedstawia uregulowania dotyczące czynności operacyjno-rozpoznawczych w legislacji brytyjskiej, koncentrując się przy tym na przepisach zawartych w *Regulation of Investigatory Powers Act 2000*, ustawy będącej podstawą pracy operacyjnej wielu brytyjskich służb, między innymi MI5. Model brytyjski opiera się na autoryzacji określonych działań przez określone podmioty. Tak więc uzyskanie stosownego zezwolenia będzie okolicznością przywracającą legalność działaniu noszącemu formalne znamiona przestępstwa.

W artykule zanalizowano również zakres uprawnień służb brytyjskich i sposób ich nadzorowania. Wskazano, że istotną rolę w zakresie nadzoru pełnią tu Komisarze: do spraw Służb, Inwigilacji oraz Naruszeń Komunikacyjnych. W systemie brytyjskim funkcjonuje wreszcie wyspecjalizowany organ sądowy, którego zadaniem jest rozpatrywanie skarg osób uważających, że ich prawa jednostkowe zostały poprzez działania służb naruszone. Uprawnienia służb brytyjskich są zdecydowanie szersze niż uprawnienia służb polskich, ale jednocześnie są zrównoważone ich pełnym i transparentnym nadzorowaniem.

Na koniec porównano legislację polską i brytyjską oraz postawiono wnioski *de lege ferenda*.